

El miracle del Divendres Sant

Dv, 19/04/2019 per Catalunya Religió

(*Ramon Bassas - CR*) En Manolo, un andalús amb cara de descendir de Sèneca, ens diu que no n'hi ha per tant, que a Sevilla sí que els passos són imponents i que aquí som uns aficionats. "Allò sí que és maco". Tant li fa, en Carles i jo mirem amb deliri el joc de colors i de llum, els moviments rítmics, l'ordre dins el caos (o a l'inrevés), l'espectacle de públic i actors barrejats en una mateixa escena, **la transformació de l'espai públic i la música que anuncia unes quatre o cinc hores de Processó General de Divendres Sant a Mataró**. En Carles és un autor i i director teatral avesat als grups amateurs i format en ple franquisme. Antifranquisme, vaja. Li commouen les manifestacions de caràcter popular, doncs, i el seu llenguatge "teatral". Pensa en els muntatges de Távora, per exemple. Tant que, enlloc de fer-li cas a l'escèptic d'en Manolo, s'hi recrea encara una mica més. **"El teatre, la representació, potser és mentida, però és absolutament imprescindible per dir la veritat"**, m'acaba dient parafrasant Picasso.

Això passa a la porta de la Basílica de Santa Maria, el lloc més elevat de la ciutat emmurallada i, per tant, on s'hi deuen celebrar cultes des de l'època romana, des del temps de Jesús. Hores abans, tots els passos de la Setmana Santa mataronina han estat exposats, dins i fora del temple, per poder veure'ls de prop. Aquest 2019 no hi pot concórrer la Verònica, la confraria de la qual espera temps millor. Però sí que hi seran tota la resta. **Les que protagonitza Maria tenen advocacions que semblen un catàleg d'un despatx de psicòlegs: Esperança, Dolors, Soledat. I les presidides per la figura del Crist porten per títol cada moment clau de la sèrie de la Passió: a l'Hort, Captiu, Coronació d'Espines, el Natzarè, l'Agonia, la Bona Mort, el Sant Sepulcre**. Deixen per la propera temporada la Ressurrecció.

"Jo sóc d'una parròquia postconciliar i, al principi, tot això de les processons ho veia com una mena de sacrilegi", diu en Joan, a qui em trobo a la cantonada per la qual el seguici surt de l'antiga ciutat entre muralles. "Les processons, que a Mataró es deixen de fer el 1968 fins que reapareixen amitjan

dels vuitanta, representaven el nacionalcatolicisme, la fe banal, sentimental i folclòrica, un retard cultural. Tot eren prejudicis, esclar", segueix. "A mi, que sempre m'han fet dubtar els aires de superioritat, em va caure del tot la bena dels ulls el dia que vam quedar atrapats, amb el cotxet del meu fill, sense poder travessar el carrer i vam aprofitar per veure-la de dalt a baix". Com li passava abans en Carles, li va impressionar la música i els seus silencis, la disposició teatral, la relació entre el públic i els costalers, "però sobretot **la sensació d'entrar de ple al relat de la Passió, de recrear la lectura que en fem als oficis com si fóssim allà i assaborir-lo lentament fins a l'últim detall**; des d'aleshores no me la perdo mai". El clergat local, primer reticent, presideix ara ja amb orgull la processó. Els devia passar el mateix.

Quan la processó arriba a la plaça de Santa Anna, davant els Escolapis, l'indret més emblemàtic de l'espai públic de la ciutat, em trobo l'Antonio. **Un cantaor que s'ha guanyat el dret de dedicar una saeta a la Mare de Déu arran del concurs que es celebra cada any el Diumenge de Rams al parc de Cerdanyola**, un barri que va créixer entre els anys cinquanta i seixanta per la immigració, sobretot andalusa, i que ara té uns nivells altíssims d'immigració extracomunitària de majoria musulmana. Acull també una important processó el Dijous Sant i una de les confraries més potents de la ciutat. Cantar *saetas* al mig de Mataró pot ser, per alguns, també una mena de sacrilegi ("se'ns han ficat a casa"), però potser és **el símbol més clar de la principal aportació cívica d'aquesta processó**, i que no passa segurament a cap lloc de Catalunya. Hi desfilen tots els passos, com hem dit. Això vol dir que en un sol acte s'hi troben, fonamentalment, dues tradicions, **dues maneres d'atendre el mandat de la Contrareforma per reivindicar la imatge, els dogmes marians i la fidelitat a l'Església de Roma com a resposta a Luter i Calví**. La tradició autòctona, més continguda, i l'aportació andalusa, més barroca. Òbviament, però, les connotacions no són estètiques sinó simbòliques. La processó del Divendres Sant a Mataró és l'únic acte de cultura popular que **agrupa els símbols de la cultura catalanoparlant i la castellanoparlant**. Que prèviament requereix d'un treball de coordinació i d'entesa brutal. La convivència simbòlica i el respecte a les mútues tradicions (la "casa" és de tothom) per fer-ne una de nova són alhora un altre símbol que, què volen que els digui, diu moltes coses a la Catalunya d'avui. Que siguiun dels actes més concorreguts de la ciutat, en públic i en participants, apunta una interessant sintonia. Potser és aquest el miracle que ens calia.